

**СПРАВА «ОСОВСЬКА ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF OSOVSKA AND OTHERS v. UKRAINE)**

(Заява № 2075/13 та 4 інші заяви)

Стислий виклад рішення від 28 червня 2018 року

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявниці скаржилися за пунктом 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), що поновлення строку на апеляційне оскарження та скасування остаточних постанов у їхніх справах порушило принцип юридичної визначеності.

Заявниці стверджували, що на їх користь були винесені постанови судів першої інстанції, якими було зобов'язано провести перерахунок їхніх пенсій за вищою ставкою. У деяких справах Державна виконавча служба України розпочала виконання рішень.

Відповідачі подали свої апеляційні скарги після закінчення строку, встановленого законом. Апеляційні суди поновили строк апеляційного оскарження (у деяких заявах після значного періоду часу), скасували постанови судів першої інстанції, а у задоволенні позовних вимог заявниць відмовили або закрили провадження, внаслідок чого пенсії заявниць зменшились.

Розглянувши скарги заявниць, Європейський суд вказав, що національні суди або посилались на «поважні підстави» в обґрунтування поновлення строку на апеляційне оскарження, без надання будь-якого пояснення чи оцінки цих підстав, або обмежувались встановленням того, що апеляційні скарги були подані з дотриманням процесуальних формальностей, без наведення будь-яких підстав.

Крім того, Європейський суд зауважив, що у справах заявниць постанови судів першої інстанції набрали законної сили та підлягали обов'язковому виконанню, а у деяких справах вже було відкрите виконавче провадження.

З огляду на зазначене та посилаючись на свою попередню практику у справах проти України Європейський суд дійшов висновку, що національні суди не навели підстав, які б продемонстрували існування особливих і непереборних обставин, виправдовуючи повторне відкриття провадження у справах заявниць, та констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

У заяві № 28131/13 заявниця скаржилась також за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції, що постановою апеляційного суду в її справі порушила її право на мирне володіння майном.

Беручи до уваги свої висновки, пов'язані зі скаргами за пунктом 1 статті 6 Конвенції, Європейський суд вказав, що скасування остаточної постанови у спосіб, який був несумісним із принципом юридичної визначеності, позбавило заявницю впевненості в обов'язковому судовому рішенні та поклато на неї надмірний тягар, отже, було порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Вирішує* об'єднати заяви;

2. *Оголошує* прийнятними скарги про відновлення проваджень і скасування постанов, які набрали законної сили та підлягали виконанню;

3. *Постановляє*, що було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції щодо всіх заявниць у зв'язку з порушенням принципу юридичної визначеності;

4. *Постановляє*, що було порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції щодо заявниці у заяві № 28131/13;

5. *Постановляє*, що:

(a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявницям суми, наведені у Додатку II, та додатково будь-який податок, що може їм нараховуватись; ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

6. *Відхиляє* решту вимог заявниць щодо справедливої сатисфакції.»